

Samrådsredogörelse

Detaljplan för del av fastigheten Alvik 1:1 m.fl., vid Tranebergsvägen i stadsdelarna Alvik och Traneberg, Dp 2022-04626

Innehåll

Inledning	3
Förslagets syfte och huvuddrag	3
Sammanfattning av samrådet	3
Föreslagna förändringar	4
Sammanfattade synpunkter	6
Allmänt om samrådet och planprocessen	6
Allmänt om planförslaget.....	6
Arkitektur och gestaltning.....	9
Kulturmiljö	10
Park, natur och vatten	12
Trafik	19
Teknisk försörjning	25
Hälsa och säkerhet	27
Miljö- och klimataspekter.....	31
Social hållbarhet.....	32
Olägenheter för privatpersoner och övriga intressenter.....	35
Övriga frågor	36
Remissinstanser utan synpunkter	38
Sammanvägt ställningstagande	38

Inledning

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att möjliggöra nya bostäder och en lokal för centrumändamål i ett kollektivtrafikhärläge längs Tranebergsvägen. Planen syftar till att skapa ett levande och tryggt gaturum med entréer mot gatan.

Bebyggelsen ska inordnas i områdets befintliga lamellstruktur och gestaltas med utgångspunkt i de närliggande smalhusens skala, material och färgsättning, men i ett samtida uttryck. Genom byggnadernas placering och utformning ska gaturummet stärkas och bidra till en varierad och upplevelserik stadsmiljö.

Planförslaget omfattar två lamellbyggnader (Hus A och B) på Tranebergsvägens södra sida med totalt cirka 60 bostäder, varav sex LSS-bostäder, och en lokal för centrumändamål. På motsatt sida av Tranebergsvägen medger planen en placering för en ny transformatorstation.

Sammanfattning av samrådet

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick mellan den 23 september och den 3 november 2025. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen.

Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, på Fleminggatan 4, Alviks bibliotek, Gustavslundsvägen 26 och på stadsbyggnadskontorets hemsida. Annons om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningen Mitt i Bromma lördag den 27 september 2025. Samrådsmöte hölls tisdagen den 7 oktober år i Tekniska nämndhuset där cirka tio personer närvarade.

Huvudsakliga synpunkter

Under samrådsperioden inkom totalt 54 yttranden till stadsbyggnadskontoret, varav 34 från privatpersoner/föreningar. Därutöver har en digital namnsamling med cirka 600 underskrifter emot planförslaget inkommit. De huvudsakliga synpunkterna har framför allt berört barnperspektivet, natur- och rekreationsvärden samt sprängning och genomförande.

Från länsstyrelsen inkom synpunkter om risk för verksamhetsbuller, markföroreningar, översvänningsrisk samt miljö kvalitetsnormer för vatten. Länsstyrelsen delar stadsbyggnadskontorets beslut om att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan

betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. miljöbalken och anslutande bestämmelser.

Från andra remissinstanser inkom synpunkter som framför allt berörde naturanpassning, minskad sprängning och dagvattenhantering. Från de privatpersoner som yttrade sig under samrådsperioden så inkom synpunkter om barnperspektivet, natur- och rekreationsvärden samt sprängning och genomförande.

Sammanvägt ställningstagande

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan behovet av nya bostäder och bevarandet av naturmark kunnat identifieras. De flesta synpunkter rör att planförslaget bedöms kunna innebära en alltför stor påverkan på Myrberget och begränsa möjligheterna att nyttja naturområdet. Stadsbyggnadskontoret bedömer dock att planförslaget fortsatt möjliggör tillgång till naturområdet, som fyller en viktig funktion både för närboendes rekreation och för Alviksskolans verksamhet i form av undervisning och naturlek. Samtidigt är kontorets samlade bedömning att samrådsförslaget behöver justeras för att bättre anpassas till platsens natur- och terrängförhållanden samt i mindre utsträckning påverka barns möjligheter till lek och lärande i naturområdet.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer bland annat följande frågor att studeras vidare:

- Bebyggelsens anpassning till naturmarken
- Barnkonsekvensanalys, inklusive dialog med Alviksskolan
- Gestaltning
- Parkering
- Grönkompensation
- Risker kopplat till markföroreningar och översvämning

Kontoret föreslår att förslaget ändras så att bebyggelsen utformas med suterränglösningar, samtidigt som privata uteplatser mot naturmarken utgår. Åtgärden minskar behovet av schaktning och möjliggör att mer naturmark och kan bevaras. Förändringen medför att släntlutningen mot parkmarken i söder kan utformas flackare och ansluta till befintlig marknivå, vilket gör att fallskyddsräcke kan utgå.

Den gemensamma uteplatsen för de boende kvarstår i anslutning till Hus A. Därutöver föreslås att en kompletterande gemensam uteplats för LSS-gruppboendet uppförs bakom hus B, där marken är flack,

lämpligen utförd som en lättare trätrall för att minimera markpåverkan.

Förändringarna innebär att en mindre del av naturmarken tas i anspråk, att fler värdefulla träd kan bevaras och att mindre bergschakt krävs för planens genomförande. Vidare medför förslaget att kvartersmarkens omfattning minskar och därmed även intrånget i allmän parkmark. Detta bedöms som positivt ur ett barnperspektiv, då parkområdet nyttjas av Alviksskolan. En integrerad barnkonsekvensanalys kommer att tas fram inför granskningen av detaljplanen. Som en del av detta avser kontoret att föra dialog med Alviksskolan för att klarlägga hur skolans verksamhet använder naturområdet och vilka ytor som är särskilt viktiga att bevara.

Detaljplanen avser att tillämpa det parkeringstal som följer av kommunfullmäktiges beslutade riktlinjer för mobilitet och parkering vid nyproduktion. Riktlinjerna innebär ett lägre parkeringstal än det som låg till grund för samrådsförslaget. Detta medför att det planerade underjordiska parkeringsgaraget sannolikt kan minskas i omfattning, vilket i sin tur reducerar behovet av bergschakt och sprängning.

Vidare föreslås att båda byggnaderna förses med Tr2-trapphus för att säkerställa en tillgänglig och säker utrymning vid en eventuell räddningsinsats. Inför granskningen ska även bebyggelsens gestaltning fördjupas, med särskilt fokus på kulör, material och övriga arkitektoniska detaljer.

Sammanfattade synpunkter

Nedan redovisas sammanfattningar av de synpunkter som inkom under samrådet ämnesvis. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne. Inkomna synpunkter i ärendet kan återfinnas på stadsbyggnadsexpeditionen i Tekniska Nämndhuset, på Fleminggatan 4.

Allmänt om samrådet och planprocessen

Alviksskolans föräldraförening noterar att Alviksskolan inte ingår i sakägarkretsen utan att det i stället är fastighetsägaren SISAB, som ingår i sakägarkretsen. Föreningen förutsätter att skolan och dess elever kommer att medverka i den barnkonsekvensutredning som kommer att göras.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om Alviksskolans delaktighet i planarbetet och avser att involvera skolan i arbetet med den integrerade barnkonsekvensanalysen.

Allmänt om planförslaget

Trafikverket är positivt till komplettering av bostadsbebyggelse i kollektivtrafiknära lägen, vilket ger goda förutsättningar för hållbara resor. Trafikverket anser att den nya bebyggelsen har goda förutsättningar att uppfylla den målsättningen.

Bromma stadsdelsnämnd är sammantaget positiv till detaljplaneförslaget som möjliggör nya bostäder i ett kollektivtrafiknära läge.

Naturskyddsföreningen och *flera privatpersoner* anser att det är bättre att ny bebyggelse förläggs till redan ianspråktagen mark. Att överdäcka Brommadepån och lägga Myrbergets bebyggelse ovanpå depån anser de vore helt i linje med miljöbalkens skrivningar om att hushålla med naturresurser.

Skönhetsrådet anser att platsen är olämplig att bebygga.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* anser att planering av bostäder i ett kollektivtrafiknära läge inte är tillräckligt motiverat, då de menar på att alla lägen i Stockholm är nära kollektivtrafik.

Ulvsunda Villaägareförening motsätter sig den planerade bebyggelsen på platsen.

Ulvsunda Villaägareförening framför att behovet av fler hyresrätter i området kan tillgodoses genom annan exploatering i närområdet, såsom Brommadepån och Alviks strand.

Bromma pensionärsråd är positiva till nya bostäder med hiss, så att äldre i närområdet ges möjlighet att flytta till en tillgänglig bostad. Rådet ser positivt på planområdets goda tillgång till service och kollektivtrafik samt att planförslaget inrymmer garage och miljörum i bottenvåning.

Samfundet S:t Erik anser att planförslaget är väl anpassat till omgivande bebyggelse och skulle kunna bidra till gaturummet på ett positivt sätt.

Hyresgästföreningen och *Bromma stadsdelsnämnd* är positiva till att fler hyresrätter byggs. Föreningen lyfter vikten av att erbjuda hyresrätter med skäliga hyror. Föreningen bedömer att bostadsbristen i Stockholm är stor och att behovet av en bra bostad är omfattande.

Bevara Bromma Grönt anser att placeringen av de föreslagna huskropparna och hela exploateringen i sig är synnerligen olämplig.

Ulvsunda Villaägareförening anser att planförslaget med två byggnader avviker från stadsbyggnadsnämndens startbeslut där en byggnad angavs.

Flera privatpersoner anser att det redan har, och planeras att ske, en omfattande bebyggelseutveckling i närområdet. Det framförs att denna att denna del av Bromma upplevs som färdigbyggd och att tillskottet om cirka 60 bostäder bedöms som begränsat i förhållande till intrånget i ett omtyckt och frekvent nyttjat grönområde.

Flera privatpersoner anser att planförslaget går emot flera lagstadgade bestämmelser i plan- och bygglagen och miljöbalken om varsam utveckling, hänsyn till befintlig miljö, naturvärden och andra allmänna intressen.

Flera privatpersoner önskar ett helhetsgrepp kring planeringen i området, i synnerhet med planeringen av Brommadepån.

En privatperson anser att det redan finns många hyresrätter i området och att dessa är så pass dyra att många inte har råd att bo i dem.

En privatperson anser att planen borde ges ett utökat förfarande, med tanke på dess påverkan för en större omgivning.

En privatperson anser att planförslaget strider mot principen om en långsiktig hushållning av mark och vatten, då platsen i över 80 år har varit planlagd som park och anser att det är det ändamål som platsen är mest lämpad för. Att exploatera en etablerad

parkstrukturerad grönyta för bebyggelse istället för att bevara den för rekreation och ekosystemtjänster kan inte anses vara god hushållning ur allmän synpunkt.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om att i första hand bygga på redan ianspråktagen mark framför naturmark. Kontoret instämmer i att ett effektivt markutnyttjande innebär att nyttja redan exploaterade ytor. Brommadepån utgör ett exempel på ett sådant förtätningsprojekt. Samtidigt bedömer kontoret att bebyggelse behöver tillkomma på fler platser i staden för att Stockholm ska kunna fortsätta växa och för att målet om 140 000 nya bostäder till 2035 ska kunna uppnås. Planförslaget utgör i detta sammanhang ett mindre bidrag till bostadsförsörjningens numerär, men kontorets bedömning är att planförslaget tillför nya stadskvaliteter som stärker den lokala platsen.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkten om att alla lägen i Stockholm har goda kollektivtrafikförbindelser. Avstånden till närmaste kollektivtrafiknod varierar mellan olika områden. Planförslaget är beläget i ett område med relativt korta avstånd till kollektivtrafikknutpunkter och har tillgång till flera olika trafikslag, såsom buss, tvärbana och tunnelbana, vilket gör platsen särskilt lämplig för bebyggelseutveckling.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om att samrådsförslaget avviker från tidigare skisser i Start-PM. Under det fortsatta planarbetet har förutsättningarna analyserats närmare, vilket har lett till att planförslaget utvecklats från en till två byggnader. Uppdelningen i två byggnader bedöms stärka gaturummet genom en tydligare front mot gatan, bättre proportioner och en mer stadsmässig skala jämfört med en byggnadsvolym. Att ett planförslag utvecklas och justeras under planarbetets gång är en del av planprocessen och prövas inom ramen för planarbetet.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget inte strider mot plan- och bygglagen och miljöbalken. Detaljplanen upprättats i enlighet med plan- och bygglagens 3-5 kapitel. Inom ramen för planarbetet har avvägningar gjorts mellan enskilda och allmänna intressen, enligt plan- och bygglagens kapitel 2, där motstående intressen har prövats och vägts samman i en samlad bedömning. Kontoret har fattat ett beslut om att detaljplanen inte bedöms medföra någon betydande miljöpåverkan och att planförslaget därmed, enligt både stadens och länsstyrelsens bedömning, är förenligt med miljöbalkens bestämmelser.

Stadens översiktsplan pekar ut flera platser i området för fortsatt utveckling. Att en plats bedöms som lämplig för bostadsbyggande utesluter inte att även andra områden kan utvecklas med bostäder.

Eftersom olika platser har varierande komplexitet och investeringsbehov behöver många detaljplaner hanteras inom sina respektive planeringsprocesser.

I stadens handlingsplan för bostadsförsörjning konstateras att Bromma stadsdelsområde i huvudsak präglas av bostads- och äganderätter, medan det finns ett generellt behov av fler hyresrätter. För det aktuella området bedöms behovet av fler hyresrätter vara särskilt stort i stadsdelen Alvik, medan Traneberg har en mera jämn fördelning mellan olika upplåtelseformer. Staden har inte möjlighet att reglera hyresnivåerna för bostäderna.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkten att detaljplanen borde upprättas med ett utökat förfarande. Planförslaget är förenligt med översiktsplanen och bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan som avses i miljöbalkens kapitel 6. Förslaget rör en begränsad komplettering av befintlig bebyggelsestruktur och innebär inga väsentliga förändringar av mark- och vattenanvändningen i området. Kontoret bedömer att de miljöaspekter som aktualiseras kan hanteras inom ramen för standardutförande.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkten om att bostäder inte kan planeras på platsen, med hänvisning till gällande stadsplan. Stockholm har en lång historia av stadsutveckling och är en stad i ständig förändring. Mot bakgrund av det rådande behovet av nya bostäder, vilket enligt PBL 2 kap. 3 § utgör ett allmänt intresse, bedömer kontoret att platsen är lämplig för ett ändrat markanvändningsändamål jämfört med dagens användning.

Arkitektur och gestaltning

Skönhetsrådet anser att förslaget på ett acceptabelt sätt förhåller sig till den omkringliggande bebyggelsen ur ett gestaltungs-perspektiv.

Skönhetsrådet och en privatperson anser att förtätningar i lamellområden ofta leder till ny bebyggelse som är mycket bredare än befintliga smalhus, där dessa blir en egen sort som avviker i annars renodlade områden. Risken är att de nya byggnaderna framstår som främmande inslag i den enhetliga stadsbilden.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och ett par privatpersoner anser att planförslagets vita fasader inte smälter in med omgivningens gultonade fasader.

Ulvsunda Villaägareförening anser att de planerade byggnaderna bryter mot den befintliga byggnadsstilen för flerbostadshus i området, som domineras av trevåningssmalhus. Föreningen anser att de föreslagna fyrvåningshusen är högre och betydligt bredare, vilket skulle förändra områdets karaktär.

En privatperson anser att bebyggelsevolymen har en läsbarhet och ett samspel med sin omgivning, med flera kvaliteter som kommer igen från smalhusområdet, vilket är väl avvägt. Personen tycker att den arkitektoniska idén går att läsa av i förslaget.

En privatperson anser att gavelbalkongerna bör lokaliseras till den södra sidan av gaveln, där balkongräcken bör utformas med antingen staket i tunna smiden för stor insyn, eller med plåtbäck för att helt hindra insyn men istället bidra till ett uttryck på fasaden. Personen hänvisar till många fina exempel på balkongutformning i resterande Tranberg.

En privatperson anser att ett gestaltungsprogram bör tas fram som säkerställs i exploateringsavtalet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Att byggnaderna är bredare än befintliga smalhus beror till stor del på dagens tillgänglighetskrav för bostäder. I planförslaget har byggnadsvolymerna bearbetats genom avsmalnande gavlar för att bättre anknyta till smalhusens proportioner.

Av planhandlingarna framgår att bebyggelsen inte avses uppföras med vita fasader, utan i en varm ljus kulör. Fasadkulörer, tillsammans med övriga gestaltungsprinciper, kommer att fördjupas inför granskningskedet.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ifall balkongerna placeras på gavlarnas södra sida, riskerar avståndet mellan byggnaderna att upplevas instängt och alltför privatiserat. Balkongernas utformning kommer att fördjupas inför granskning.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om behovet av ett gestaltungsprogram, men bedömer att planförslaget utgör ett projekt av begränsad omfattning och således inte är i behov av ett sådant. Kontoret anser att planbeskrivningen tillsammans med utformningsbestämmelser i plankartan, i detta fall är tillräckliga underlag för att säkerställa den arkitektoniska kvaliteten.

Kulturmiljö

Landskaps- och stadsbild

Stadsmuseet anser att det är olyckligt att placera nya byggnader i den utspärade naturmarken. Museet anser dock att det är positivt att husen har anpassats till platsen med förgårdsmark, en begränsad utbredning av hårdgjord yta och att byggnadsvolymerna till viss del ”klättrar” för att följa terrängen.

Stadsmuseet bedömer att husens gestaltning i huvudsak är anpassade till övriga smalhus i Traneberg, bland annat med ljust

putsade fasader och sadeltak. Museet anser dock att våningsantalet bör begränsas till tre våningar utöver sockelvåning.

Stadsmuseet bedömer att grönområdet invid Alviksskolan fortsatt blir tillgängligt från Tranebergsvägen, liksom de tilltänkta husen, vilket är i samklang med sättet Traneberg planerades i sitt ursprung.

Bromma stadsdelsnämnd anser att planförslaget är väl avvägd avseende behovet av nya bostäder och områdets kulturhistoriska värden.

Trafikkontoret betonar vikten av att utformningen av stödmurar bör ske med god omsorg och detaljeringsgrad för att inte påverka gaturummet negativt samt eventuellt försvåra för klotter.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och *flera privatpersoner* anser att planen inte uppfyller dess syfte om att inordnas i områdets befintliga struktur och gestaltas med utgångspunkt i närliggande smalhusen. De bedömer att den föreslagna fyra våningsskalan går emot befintlig bebyggelseskala i området och avviker för mycket från områdets karaktär. De ser en risk med att bebyggelsen blir alltför dominerande i stadsbilden, då marken dessutom ligger högt i landskapet, vilket riskerar att bryta silhuetten.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* anser att planförslaget inte tar hänsyn till områdets kulturhistoriskt värdefulla miljö.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* anser att ambitionen om att bevara den gröna karaktären närmast Tranebergsvägen helt kommer att försvinna i och med planförslaget, då bebyggelsen avskärmar Myrberget från Tranebergsvägen.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* bedömer att bebyggelse på andra sidan parkstråket kan leda till att området upplevs privatiserat, vilket kommer att hindra besök till parken och Grindstugans bollplan.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och *ett par privatpersoner* anser att en ny transformatorstation i närheten av befintlig bebyggelse riskerar att påverka stadsbilden och områdeskaraktären avsevärt.

Hyresgästföreningen anser att det alltid är positivt med samma byggstil som redan finns i området, för enhetlighet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om att den föreslagna bebyggelsen har en något högre skala än omgivningen, men

bedömer att detta utgör en mindre avvikelse. Sammantaget anpassar sig byggnaderna väl till omgivande bebyggelsekaraktär, och planförslaget bedöms därmed bidra en sammanhållen stads- och landskapsbild.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om stödmurarnas utformning och avser att hantera dessa som en del i det övergripande gestaltungsarbetet inför granskning.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkten om att förslaget inte tar hänsyn till områdets kulturmiljö. Kontoret bedömer att förslaget är väl anpassat till omgivande smalhusbebyggelse avseende dess placering, form, skala och gestaltning.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om att den gröna karaktären längs gatan kraftigt minskas med planförslaget. Kontoret bedömer att planförslaget bygger vidare på det etablerade stadsbyggnadsgreppet längs Tranebergsvägens södra sida, med enhetlig lamellbebyggelse mot gatan och ett sammanhängande naturområde baktill. Bebyggelsens placering och struktur möjliggör en bred förgårdsmark som till stora delar kan planteras med vegetation, vilket säkras genom bindande planbestämmelse i plankartan. Bebyggelsens placering medger även att vissa större träd närmast gatan kan bevaras – däribland de två ekarna närmast parkstråket. Den öppna strukturen med två lamellhus bidrar till flera inblickar från Tranebergsvägen mot det bakomliggande naturområdet.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om risken för privatisering kring parkentrén från Tranebergsvägen. Kontorets bedömning är däremot att den nya bebyggelsen kan bidra till att förstärka det allmänna parkstråket. Kontoret avser att inför granskning fördjupa på vilket sätt detta kan göras.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om den föreslagna placeringen av den nya transformatorstationen, men bedömer att den valda platsen är lämplig med hänsyn till stads- och landskapsbilden. Kontoret har en pågående dialog med Ellevio avseende stationens exakta placering och kommer att fördjupa detta arbete inför granskning av detaljplanen.

Park, natur och vatten

Park och grönområden

Länsstyrelsen delar stadens bedömning att genomförandet av detaljplanen inte riskerar att utlösa några förbud enligt artskyddsförordningen, förutsatt att föreslagna skyddsåtgärder om att inte fälla träd under fåglarnas häckningsperiod efterlevs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser en risk för att nätverket av ädellövskog påverkas om efterträdare avverkas och död ved inte tas om hand. För att minska negativ påverkan på naturvärden, ekologiska spridningssamband, rekreation och klimat anser nämnden att det i det fortsatta planarbetet behöver utredas hur intrånget i naturmark kan begränsas och hur fler värdefulla träd kan bevaras.

Naturskyddsföreningen bedömer att ett intrång i ena delen av ett sådant här mindre skogsområde på cirka 1,5 hektar, får stora återverkningar i hela skogsmiljön. Föreningen bedömer att planförslaget innebär en exploatering i en del av skogsområdet där träden står tätt och där det är mycket uppväxt skog. Föreningen ser en risk för att ytterligare träd behöver avverkas ifall de står för nära fasad eller upplevs som en säkerhetsrisk för de boende.

Naturskyddsföreningen och *ett par privatpersoner* anser att det finns anledning att hushålla med äldre träd då de inte kan ersättas under överskådlig tid. De bedömer att den täta skogsmiljön erbjuder skugga under varma sommardagar och innebär rening av luft genom många trädkronor av barr- och lövträd. Vid skyfall kan träden närmast gatan ta upp vatten på ett effektivt sätt så att inte gatan riskerar att översvämmas.

Naturskyddsföreningen bedömer att Myrberget, som naturmark intill en skola, snarare bör ses som en förlängning av en trädbevuxen skolgård och att hela Myrberget bör avsättas som parkmark.

Naturskyddsföreningen och *Ulvsundas Villaägareförening* bedömer att exploateringen innebär sprängningar och schaktning i berget för bland annat garage och det är stor risk att detta medför rotskador eller förändrade förutsättningar för flera värdefulla träd.

Skönhetsrådet, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och *flera privatpersoner* bedömer att ett förverkligande av planförslaget skulle innebära att mycket berg behöver sprängas bort, vilket skulle förstöra de orörda bergknallar som finns på platsen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden hänvisar till stadens planeringsstrategi som av klimatskäl betonar en topografisk anpassning av ny bebyggelse som undviker sprängning av berg och ianspråktagande av naturmark när det är möjligt. Nämnden hänvisar även till mål i Klimathandlingsplanen om att minska klimatpåverkan från byggsektorn.

Skönhetsrådet, Bromma stadsdelsnämnd, Bromma pensionärsråd, BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och *ett par privatpersoner* anser att planförslagets utformning inte tar hänsyn till områdets topografi i tillräcklig utsträckning och att

boendemiljöerna i de lägenheter som möter en utschaktad bergvägg inte anses lämpliga. Pensionärsrådet lyfter att Traneberg generellt kännetecknas av sitt varsamma inplacering av byggnadskroppar i terrängen. Pensionärsrådet anser att planförslaget behöver omarbetas så att inga bostäder tillåts under anslutande marknivå och så att byggnaderna ansluter på ett harmoniskt sätt till den omgivande naturmarken.

Skönhetsrådet och *en privatperson* anser att de föreslagna förgårdarna inte kan kompensera för den förlorade naturmark med grönska planen skulle innebära.

Samfundet S:t Erik bedömer att en utökning av byggrätten skulle skapa möjligheter till en bättre utformning av bebyggelsens möte med terrängen, vilket de anser inte är tillfredsställande i föreliggande förslag.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* anser planförslaget riskerar att påverka flertalet tallar och skär därmed bort den ekologiska spridningskorridoren för barrskogs nätverket.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* saknar redovisning av exempelvis lavar och skalbaggar knutna till de naturvärdesträd som riskerar att försvinna och hänvisar till artskyddsförordningen om att många arter som lever på naturvärdesträd är skyddade.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* anser att en fjärdedel av habitatnätverket går förlorad till följd av planförslaget, vilket är en betydande andel.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och *Ulvsunda Villaägareförening* anser att planförslaget strider mot översiktsplanens ambitioner om en grön och hälsosam stad samt mot miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och *Hyresgästföreningen* anser att det är skadligt för människors välmående och hälsa när grönområden byggs bort. Föreningarna anser att det är viktigt att värna gröna oaser, då det finns relativt få grönområden i närheten.

Bevara Bromma Grönt anser att det är särskilt allvarligt i dagens klimatnödläge att förstöra ett grönområde med ett högt naturvärde i närheten av en skola.

Bevara Bromma Grönt hänvisar till Stockholms stads budget för 2026 som betonar att den biologiska mångfalden ska stärkas och mer natur ska skyddas. Föreningen anser att planförslaget strider mot detta.

Bevara Bromma Grönt anser att planförslaget strider mot EU:s naturrestaureringsförordning som kräver en ökande areal grönytor och ökande trädkrontäckning i urbana miljöer. Föreningen hänvisar vidare till att Stockholms krontäckningsgrad har minskat under de senaste 20-25 åren.

Ulvsunda Villaägareförening bedömer att området har viktiga ekosystemtjänster i form av kolsänka med positiv klimatpåverkan och biologisk mångfald, vilka riskerar att gå förlorade vid ett genomförande av planförslaget.

Ulvsunda Villaägareförening och *en privatperson* anser att den omfattande nybyggnation som planeras, riskerar att göra områdets grönområden till en bristvara. De anser att skogen utgör en viktig del av Tranebergs gröna struktur, i form av en lunga för stadsdelen, och därför bör bevaras i sin nuvarande form.

Ulvsunda Villaägareförening och *ett par privatpersoner* anser att naturområdet har ett rikt fågelliv med sällsynta arter, där bland annat ett kattugglepar har observerats. Vidare framförs att rödlistade arter såsom spillkråka, mindre hackspett, björktrast och rödvingetrast förekommer i området. För att området fortsatt ska kunna vara ett habitat för fågellivet krävs ett tillräckligt stort sammanhängande skogsområde. De anser att området närmast Tranebergsvägen utgör en viktig del i detta.

Alviksskolans föräldraförening och *en privatperson* vill att staden ser över hur Myrberget kan få ett så starkt skydd som möjligt för att det fortsättningsvis ska vara en plats för lek och lärande för barn framgent.

Flera privatpersoner uttrycker missnöje mot planförslaget och vill att Myrberget bevaras i sin helhet.

En privatperson anger att om för mycket av naturområdet försvinner riskerar skogen att endast bli en bergkulle mellan tät bebyggelse och inte en plats som ger en naturkänsla.

En privatperson belyser vikten av att låta byggnaderna landa mjukt i terrängen där befintlig terräng tillåts komma nära inpå husen.

En privatperson anser att det är viktigt med varsamhet vid utformning av förgårdsmark och gemensamhetsytor. Personen efterfrågar krav på trädplantering längs förgårdsmarken.

En privatperson anser att planen antas medföra en betydande miljöpåverkan och att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas. Personen anser att det inte bör göras en isolerad analys av aktuellt projekt utan även omgivande projekt borde inkluderas.

En privatperson anser att naturområdet hyser viktiga ekologiska funktioner och rekreationsvärden som inte går att ersätta. En förlust av dessa skulle innebära en permanent negativ påverkan på både ekosystem och boendemiljö.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar länsstyrelsens synpunkt om vikten av att träd inte får fällas under fåglarnas häckningsperiod, vilket kommer att säkerställas i samband med avtal om exploatering.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om att exploateringen tar ett både ekologiskt och socialt värdefullt grönområde i anspråk. Kontoret avser att revidera förslaget genom att ta bort de privata uteplatserna mot söder och att bebyggelsen istället ansluter till naturmarkens nivå i form av suterräng. Förändringarna innebär att mindre naturyta tas i anspråk, att mindre berg behöver schaktas, att fler värdefulla träd kan bevaras och att mindre kvartermarksyta erfordras vilket minskar det uppleva intrånget på parkmarken.

Stadsbyggnadskontoret delar inte uppfattningen om att en fjärdedel av habitatnätverket försvinner till följd av planförslaget. Av planhandlingarna framgår att den redovisade konsekvensen avser att uppskattningsvis cirka 22 procent av en avgränsad del av habitatnätverket påverkas. Den borttagna andel som berör habitatnätverkets samlade areal är därmed avsevärt mindre. Enligt genomförd konsekvensbedömning bedöms planförslaget inte medföra någon påverkan på den totala konnektiviteten för vare sig befintligt ädellövskogsnätverk eller barrskogsnätverk. Därmed bedöms planförslaget inte heller medföra att livsmiljöer för skyddade arter påverkas i någon särskilt hög utsträckning.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om att det i stadens budget framgår att den biologiska mångfalden ska öka. Kontoret anser dock att planförslaget uppfyller flera andra viktiga mål i stadens budget – bland annat att staden ska ha en byggtakt för att nå 140 000 nya bostäder till år 2035.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om översiktsplanens övergripande ambitioner om en grön och hälsosam stad. Samtidigt är den aktuella platsen i översiktsplanen särskilt utpekad som ett kompletteringsområde för blandad stadsbebyggelse. Kontoret bedömer att detta mer specifika ställningstagande väger tyngre i den samlade avvägningen.

En miljöbedömning ska göras för varje enskilt fall. I sin bedömning har stadsbyggnadskontoret beslutat att planförslaget inte medför en betydande miljöpåverkan och att det därmed har utformats i enlighet med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, varpå en miljökonsekvensbeskrivning inte behöver upprättas.

EU-förordningen anger övergripande mål, syften samt krav på uppföljning och rapportering, men reglerar inte hur målen ska uppnås på lokal nivå. Det är upp till varje medlemsland att ta fram nationella naturrestaureringsplaner och att göra nödvändiga avvägningar mellan olika allmänna intressen. En sådan nationell restaureringsplan ska tas fram inom två år från det att förordningen träder i kraft, varefter tillämpningen på regional och lokal nivå kan preciseras.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att Myrberget fortsatt kommer att utgöra en värdefull livsmiljö för flera djurarter, även efter ett eventuellt genomförande av planförslaget.

Det finns i nuläget inget politiskt uppdrag om att kontoret ska utreda möjligheterna till att ge Myrberget ett formellt skydd. Platsen är i översiktsplanen utpekad som ett område med blandad stadsbebyggelse där omfattande komplettering föreslås. För den mark som inte omfattas av aktuellt planområde anger gällande detaljplan användningen park.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om trädplantering på förgårdsmarken, men bedömer att det kan bli svårt i de delar som omfattas av det underjordiska garaget.

Beslut om betydande miljöpåverkan ska göras för varje enskilt projekt, vilket framgår av plan- och bygglagen. Kontoret har beslutat om att detaljplanen inte medför en betydande miljöpåverkan.

Grönkompensation

Bromma stadsdelsnämnd noterar att planområdet ingår i Brommas parkplan där målet är att bevara naturvärden och funktion som grönskande barriär mellan områden. Bromma stadsdelsförvaltning vill vara delaktiga i arbetet med grönkompensation och är positiva till de åtgärder som föreslås. Nämnden ser även behov av att förtydliga naturområdets allmänna karaktär genom att tydliggöra gränser och entréer. Entrén och parkvägen sydväst om planområdet behöver ses över och ett helhetsgrepp önskas där inte bara bollplanen, utan även andra vistelsevärden utvecklas. Vidare anser nämnden att de ekologiska värden som påverkas till följd av planförslaget behöver kompletteras.

Naturskyddsföreningen noterar att grönkompensationen kan bestå av nyplantering av träd i närområdet eller upprustning av Grindstugans bollplan söder om planområdet. Föreningen anser att nyplantering i närområdet i liten utsträckning hjälper Alviksskolans behov av yta för undervisning och rörelse. Föreningen bedömer att en upprustning av Grindstugans bollplan borde ske oberoende av aktuell detaljplan. Föreningen anser att det behövs mycket mer

grönkompensation för att komma nära den förlust av naturmark som planförslaget innebär.

Bevara Bromma Grönt saknar grönkompensation i planen och ser det som svårt att kompensera för vissa delar.

Alviksskolans idrottslärare anser att staden borde rusta upp Grindstugans bollplan, för en större möjlighet till spontanidrott för barn och unga eller att bygga ett utegym vid ängen.

En privatperson anser att upprustning av Grindstugans bollplan inte kompenserar för det förlorade rekreativvärde som försvinner om planförslaget genomförs.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar stadsdelsnämndens synpunkter om grönkompensation och avser, inför granskning av detaljplanen, att tillsammans med exploateringskontoret inleda en dialog med stadsdelsförvaltningen om möjligheterna till grönkompensation på platsen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att Grindstugans bollplan fyller en viktig funktion för spontanidrott samt för Alviksskolans idrottsundervisning. En upprustning av bollplanen utgör ett av flera möjliga alternativ för grönkompensation i området, vilket kommer att utredas vidare inför granskning av detaljplanen.

Rekreation

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Ulvsunda Villaägareförening och flera privatpersoner anser att naturområdet används som rekreation av både boende och elever på Alviksskolan. Ny bebyggelse på platsen skulle ta bort dessa möjligheter och försämra livskvaliteten för närboende. De lyfter särskilt behovet av befintliga rekreativområden i och med att ett nytt bostadsområde planeras vid Brommadepån. Att genomföra planförslaget skulle minska de tillgängliga friytorna.

Bromma stadsdelsnämnd betonar vikten av att även i framtiden säkra allmänhetens tillgång till naturområdet via passage mellan Tranebergsvägen och naturmarken.

Skönhetsrådet saknar i planunderlagen beskrivning av grönområdets betydelse för kringboende, vistelsevärdet och hur området används.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och flera privatpersoner anser planförslaget skulle avskärma tillgängligheten för skolbarn och boende genom naturområdet.

Samfundet S:t Erik bedömer att ett genomförande av planförslaget skulle medföra att allmänhetens fortsatta tillgång till parkmarken

hindras, då marken skulle omges av kvartersmark på alla sidor. Samfundet anser att parkmarken ska inkluderas i planområdet, så att dess framtida användning regleras i plankartan och allmänhetens tillgång därmed säkerställs, alternativt ge skolan möjlighet att använda området, eller ännu hellre utöka byggrätten.

Ett par privatpersoner lyfter behovet av rekreativsmöjligheter i området då många som bor i lägenhet saknar egen trädgård.

En privatperson hänvisar till PBL om att det ska finnas parker och andra grönområden i nära anslutning till sammanhållen bebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret bedömer att tillgången till parker och grönområden för rekreation i närområdet fortsatt är god även efter planens genomförande.

Stadsbyggnadskontoret avser att förstärka entrén till det allmänna parkstråket, intill Tranebergsvägen, som leder till Myrberget. Allmänhetens fortsatta tillgång till Myrberget, från Tranebergsvägen, bedöms kvarstå även efter planens genomförande.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om planens konsekvenser för områdets rekreativsmöjligheter och avser att komplettera planbeskrivningen med detta.

Frågan om Alviksskolans elevers möjligheter att ta sig mellan Tranebergsvägen och Alviksskolan via Myrberget, kommer att hanteras i fortsatt dialog med skolan inför granskning av detaljplanen.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkten om att ett genomförande av planförslaget skulle innebära att Myrberget omges av kvartersmark från alla sidor. Parkentrén väster om planområdet förbinder den allmänna parkmarken (Myrberget) med den allmänna gatumarken (Tranebergsvägen). En förstärkning av entrén skulle tydliggöra och stärka den allmänna kopplingen mellan dessa ytor.

Trafik

Gatuutformning

Trafikkontoret bedömer att planförslaget innebär att gatumarken minskar till förmån för kvartersmark utmed den planerade bebyggelsen. Kontoret bedömer att Tranebergsvägens gatumark smalnas av från mellan 13,5-14,5 meter till cirka 12 meter i den kurva där bebyggelsen placeras, vilket skulle ge försämrade möjligheter till att i framtiden utveckla gång- och cykelvägnätet.

Trafikkontoret bedömer att gångbanorna längs Tranebergsvägen i dagsläget är smala och att kantstenen på den södra sidan av vägen är i dåligt skick där nivåskillnaden mot körbanan nästintill har försvunnit på sina håll.

Trafikkontoret bedömer att planförslaget innebär att gatubelysning och kabelstråk övergår till kvartersmark i och med att befintlig gatumark tas i anspråk. Kontoret anser att belysningsstolpar och kablar behöver ligga på allmän plats för att säkerställa äganderätt och underhållsansvar.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om minskad gatumark. Den del som i planförslaget omvandlas från allmän gatumark till kvartersmark används idag som parkmark. Planförslaget innebär således inte att bredden på befintlig gata och trottoar minskas. För närvarande finns inga planer från exploateringskontoret på att bredda befintlig gångbana eller anlägga separerad cykelbana.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om de nedslitna kantstenarna. Vilka åtgärder som ska genomföras på allmän platsmark inom projektet kommer att specificeras i den systemhandling som exploateringskontoret ansvarar för, i samband med granskning av detaljplanen.

Stadsbyggnadskontoret föredrar att allmän infrastruktur såsom belysningsstolpar och kablar kan placeras inom allmän plats. Kontoret kommer således att se över kvartersmarkens anslutning till Tranebergsvägen inför granskning av detaljplanen.

Parkering

Trafikkontoret önskar en tydligare redovisning i planen om hur det projektspecifika parkeringstalet har beräknats. Kontoret anser att 0,4 är ett rimligt lägesbaserat parkeringstal, men att det projektspecifika även ska ta höjd för besöksparkeringar. Mobilitetstjänster bör användas för att motivera ett lägre parkeringstal.

Trafikkontoret anser att det bör förtydligas i egenskapsbestämmelserna för kvartersmark att markparkering inte avses tillåtas ovanpå underbyggd mark.

Trafikkontoret noterar att garagets in- och utfart är placerad i anslutning till en innerkurva där Tranebergsvägen lutar relativt kraftigt. Kontoret bedömer att det behöver säkerställas att sikten blir god för trafik som kommer österifrån, varpå större delen av sträckan framför Hus A behöver hållas fri från angöring och att förgårdsmarken utformas med hänsyn till fri sikt.

Trafikkontoret anser att planens cykelparkeringar bör vara säkra, trygga och lätta att använda, där de utomhus bör planeras med väderskydd och inomhus placeras i utrymmen som är lättåtkomliga. Vidare anser kontoret att cykelparkeringar inomhus bör hållas tröskelfria, att dörröppningarna är minst 1,2 meter breda och att det finns automatisk dörröppning. Trafikkontoret bedömer att föreslaget cykelrum bör ges direktaccess till gården och inte nås utifrån via fyra dörrpassager inklusive hiss.

Funktionshinderrådet och *Bromma pensionärsråd* anser att det är viktigt att det skapas en parkeringsplats på gatan för rörelsehindrad och för besökare.

Alviksskolans idrottslärare och *Alviksskolans föräldraförening* trycker på vikten av att kunna erbjuda en säker väg för barn till och från skolan och anser att Myrberget fyller en viktig funktion för en tryggare skolväg än att gå nära Tranebergsvägens biltrafik.

BRF Tegelsjö, *BRF Grindstugan* och *Ulvsunda Villaägareförening* anser att parkering i underjordiskt garage inte följer bebyggelsens karaktär i området och menar på att det inte förekommer några garageutfarter mot Tranebergsvägen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten avseende behovet av en tydligare motivering av valt parkeringstal och avser att inför granskningsskedet förtydliga bedömningen med utgångspunkt i de, av kommunfullmäktige, antagna parkeringsriktlinjerna.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om att förtydliga ringmarkens planbestämmelse om att parkering inte medges ovan mark. Kontoret kommer att se över bestämmelsens formulering inför granskning.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om behovet av fri sikt för garagets in- och utfart. Placeringen av garagets in- och utfart kommer att samt garagets utformning kommer att ses över inför granskning.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om vikten av lättillgängliga cykelparkeringar och avser att revidera planförslaget inför granskning, så att cykelrummen kan nås på ett smidigt sätt för de boende.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om tillgänglig parkeringsplats vid Tranebergsvägen. Parkeringsbehovet ska i första hand tillgodoses inom kvarteretsmark, vilket planförslaget möjliggör genom parkeringsgaraget. Frågan om gatuparkering avgörs av trafikkontoret i samråd med exploateringskontoret.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om trygga och säkra skolvägar. Med tanke på att trottoarbredden på Tranebergsvägens södra sida dels är i enlighet med stadens standardmått, dels att fordonshastigheten begränsas till 30 km/h, med hänsyn till skolans närhet, är kontorets bedömning att Tranebergsvägen inte utgör någon allvarlig trafikfara för de barn som rör sig längs vägen. Planförslaget möjliggör dessutom att barn fortsatt kan röra sig mellan Tranebergsvägen och Alviksskolan via naturområdet.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att lokalisering av bebyggelsens parkeringsplatser i ett underjordiskt garage är ett effektivt markutnyttjande som bidrar till att bland annat mindre grönyta behöver tas i anspråk för projektets parkeringsbehov.

Motortrafik

Alviksskolans föräldraförening bedömer att Tranebergsvägen, vid rusningstid, är hårt belastad av genomfartstrafik. Att addera trafik till en redan ansträngd situation och samtidigt skära av den enda alternativa vägen för barnen som kommer från Ulvsundsidan, anser föreningen, anser föreningen är ogenomtänkt.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och flera privatpersoner anser att planförslaget inte tar hänsyn till den mängd trafik som dels aktuellt planförslag medger, dels ett byggande av Brommadepån. De bedömer att ett tillskott av kommande bostäder riskerar att belasta Tranebergsvägen alltför mycket.

En privatperson är orolig att de tillkommande LSS-bostäderna kommer att orsaka en ökad trafikmängd i form av hemtjänst, matleveranser och dylikt.

En privatperson anser att Tranebergsvägen idag inrymmer en stor andel tung trafik, då det är den enda tillfarten med frihöjd. Detta berörs inte i planarbetet.

En privatperson bedömer att bilar som tillåts parkera längs gatan utgör hinder för bland annat bussar som kör i västgående riktning i den svaga vänstersvängen. Det saknas allmänna parkeringsplatser i området.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om ökad trafikbelastning i området, särskilt i relation till en eventuell utbyggnad av Brommadepån. Kontoret bedömer dock att det aktuella planförslaget i sig genererar ett begränsat antal trafikrörelser som är försumbara i förhållande till dagens trafiknivåer. Sammantaget bedöms Tranebergsvägen därmed inte riskera att belastas i alltför hög grad till följd av planförslaget.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om Tranebergsvägens funktion för tunga transporter, men bedömer inte att planförslaget påverkar detta.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om gatuparkering. Då planförslaget möjliggör parkering i underjordiskt garage för de boende, bedöms det inte medföra någon betydande ökning av parkeringsbelastningen längs Tranebergsvägen.

Gång- och cykeltrafik

Bromma pensionärsråd betonar vikten av att gångvägen till Grindstugans bollplan, väster om planområdet, bevaras och utformas så att den är tydligt synlig och har tillräcklig bredd för att fungera som en tydlig entré för allmänheten.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om gångvägens betydelse och avser att inför granskning studera hur gångvägen kan utformas för att tydligare fungera som en parkentré.

Kollektivtrafik

Trafikförvaltningen och Trafikkontoret saknar underlag för hur det nya hållplatsläget ska utformas och önskar en redovisning av trafiksituationen samt en framtagna körspårsanalys för att säkerställa god framkomlighet och trafiksäkerhet.

Trafikförvaltningen anser att hållplatsläget ska utformas enligt RiGata-Buss.

En privatperson tror att det nya hållplatsläget kan få konsekvenser för trafiksäkerheten och framkomligheten, då hållplatsen förläggs närmare korsningen vid Alviksskolan.

En privatperson anser att planförslaget kommer att belasta den redan kraftigt underdimensionerade tunnelbanekapaciteten i området.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om det föreslagna hållplatsläget och avser att inför granskning studera placeringen vidare i dialog med Trafikförvaltningen.

Trafikförvaltningen har det övergripande ansvaret för kollektivtrafikförsörjningen och dess kapacitet. Förvaltningen hålls löpande informerad om pågående stadsutvecklingsprojekt inom staden för att kunna beakta förändrade förutsättningar för resande och kapacitetsbehov.

Flygtrafik

Swedavia bedömer att eventuellt uppförande av solceller kan innebära en EMC- och bländningspåverkan på Bromma flygplats verksamhet. Med hänsyn till planområdets närhet till flygplatsen önskar *Swedavia* ett förtydligande om att flygplatsen behöver höras vid uppsättning av solceller.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om att *Swedavia/Bromma flygplats* bör höras i samband med uppsättning av solceller. Frågan ligger dock inte inom ramen för planarbetet, utan hanteras i efterföljande genomförandeskede och bygglovsprövning.

Tillgänglighet

Bromma stadsdelsnämnd ser positivt på att de boende kan nå både parkeringsplatser och miljörum tillgängligt via garaget.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det är särskilt viktigt att äldre och personer med funktionshinder kan ta sig tillgängligt runt husen, exempelvis med anpassade gångbanor. Nämnden anser att detta är särskilt viktigt för LSS-bostäderna.

Funktionshinderrådet betonar vikten av tillgängliga uteplatser runt husen och efterfrågar särskilt en tillgänglig tyst gemensam uteplats för LSS-bostäderna.

Bromma pensionärsråd betonar vikten av att fotgängarentréerna hamnar i nivå med gatan, utan nivåskillnad.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om tillgänglighet runt byggnaderna. I sin avvägning mellan olika allmänna och enskilda intressen bedömer kontoret att det är väsentligt att bebyggelsen anpassas till den kuperade topografin och ansluter varsamt till angränsande naturmark genom suterränglösningar. Mot denna bakgrund är det, i de mest kuperade delarna, inte möjligt att uppnå full tillgänglighet.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om behovet av en tyst gemensam uteplats för LSS-bostäderna och avser att komplettera Hus B med en sådan. Uteplatsen kommer att vara tillgängligt nåbar invändigt via byggnadens hiss. På grund av de topografiska höjdskillnaderna bedöms det inte vara möjligt att säkerställa tillgänglig utvändigt angöring till uteplatsen.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om entréer i nivå med gatan. Markförhållandena, med Tranebergsvägens lutning, medför

att entréerna till bostäderna för Hus A hamnar en bit över gatunivån. Genom utformning av förgårdsmarken, med en ramp med flack lutning, säkerställs dock att boende kan angöra entréerna på ett tillgängligt sätt.

Teknisk försörjning

Vattenförsörjning, spillvatten

SVOA meddelar att det behöver ansökas om ny förbindelsepunkt mot befintliga ledningar i Tranebergsvägen. En servisanmälan behöver skickas in i god tid för att kunna planera för och samordna arbetet.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och Ulvsunda Villaägareförening är frågande till vad som kommer att hända med befintliga dagvatten- och avloppsledningar.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om förbindelsepunkt. Exploateringskontoret kommer att inleda en dialog med SVOA om detta i arbetet med systemhandlingen.

Avseende synpunkten om kapaciteten i det befintliga ledningssystemet, har stadsbyggnadskontoret stämt av med SVOA som konstaterar att det finns tillräcklig kapacitet i ledningsnätet för att försörja den planerade bebyggelsen.

Dagvatten

SVOA bedömer att de ökade flödena från planområdet är försumbara vid ett genomförande av detaljplanen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten.

Energiförsörjning

Stockholm exergi anger att de har behov av att befintliga fjärrvärme- och fjärrkylaledningar säkras i tomträttsavtal eller i servitut.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Då de befintliga ledningarna är belägna inom allmän plats (GATA) krävs inget säkerställande i form av avtal eller servitut.

Avfallshantering

SVOA ser positivt på att det planeras för uppställningsyta för grovavfall samt angränsningsmöjligheter för tömning av fettavskiljare vid eventuell verksamhet i Hus A. SVOA anser dock att

planbeskrivningen bör kompletteras med uppgifter om hur övriga avfallsfraktioner från verksamhetslokalen planeras att hanteras.

SVOA anser att det är viktigt att botten tömmande behållare utförs i enlighet med stadens riktlinjer.

SVOA vill upplysa om att det inom detaljplanen bör planeras för delningsekonomi och återbruk i syfte att främja avfallsförebyggande åtgärder enligt Stockholms avfallsplan.

SVOA anger att dragvägen mellan miljörum och uppställningsplats för hämtfordon inte bör överstiga 10 meter. Dragvägen ska dessutom vara plan, hårdgjord och jämn samt hållas fri från hinder. Lutningen får inte överstiga 1:20.

SVOA anser att angöringsplatser ska vara anpassade efter hämtfordonens storlek och bör vara minst 15 meter långa.

En privatperson är frågande till om det går att samordna avfallshantering med den teknikbyggnad som finns på Alviksskolans fastighet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om verksamhetslokalens avfallshantering samt angöringsplatsens längd och avser att inför granskning komplettera planbeskrivningen med en sådan redovisning.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om projektering av botten tömmande avfallsbehållare samt synpunkten om insamling för återbruksmaterial, men bedömer att dessa frågor inte regleras inom ramen för detaljplanen utan hanteras i ett senare genomförandeskede.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkter om dragvägen och uppställningsplats och bedömer att dessa uppfyller gällande krav i aktuellt förslag.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om att samordna ett miljöutrymme med Alviksskolans parkeringsyta, men bedömer att det är mer lämpligt att gestaltningsmässigt integrera miljörummen i byggnaderna samt att säkerställa att dessa inte är belägna alltför långt från de boendes entréer.

Skötsel, renhållning och underhåll

Bromma stadsdelsnämnd anser att parkmark inte ska möta fastighetsmark direkt mot byggnader, eftersom detta försvårar parkskötseln. Om tomtgräns placeras nära byggnaders fasad finns risk för stora ingrepp i parkmarken under byggskedet. För stadsdelsförvaltningen är det viktigt att skötseln inte försvåras vilket

riskerar att inträffa om det kvarvarande grönområdet blir svårtillgänglig allmän plats.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om kvartersmarkens möte med allmän plats. Kontoret avser att följa plan- och bygglagens 4 kap. 32 §, enligt vilken en detaljplan inte får omfatta ett större område än vad som behövs med hänsyn till planens syfte. Detta innebär att kvartersmarkens avgränsning endast omfattar det som behövs för den planerade bebyggelsen och dess användning. I samband med att de privata uteplatserna förslås tas bort, avser kontoret att se över kvartersmarkens möte med allmän plats och inleda en dialog med stadsdelsförvaltningen avseende parkmarkens drift.

Hälsa och säkerhet

Buller och vibrationer

Länsstyrelsen och Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det i det fortsatta planarbetet behöver säkerställas att riktvärden för verksamhetsbuller kan uppfyllas i ett scenario där Brommadepån inte byggs om som planerat och där den spårkurva som genererar spårskrik riskerar att finnas kvar. Ett alternativ är att plankartan kompletteras för att säkerställa att spårskriken är åtgärdade innan boende flyttar in.

Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas att det är frifältsvärde som avses när det gäller trafikbuller vid fasad.

Trafikverket påpekar att bullerutredningen saknar ett scenario där förändringar inom depåområdet har genomförts utan att ny bebyggelse uppförts i dess ställe. Trafikverket efterfrågar hur planområdet påverkas av trafikbuller från Drottningholmsvägen i ett sådant scenario.

Trafikverket saknar information om flygbullerkurvan (FBN 55 dBA) från Bromma flygplats i både planbeskrivning och i bullerutredningen.

Trafikverket kan inte bedöma vilka bullernivåer planområdet utsätts för, då endast bullernivåer 1,5 meter ovan mark redovisas och inte för samtliga våningsplan.

Trafikverket anser att trafikbullerutredningen ska baseras på prognosår 2045 och inte år 2040. I annat fall behöver det tydligt motiveras varför andra trafiksiffror används.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiva till att planerade bostäder bör utformas enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd

för lågfrekvent buller inomhus. Nämnden bedömer dock att det kan bli svårt att uppfylla och anser att bostäderna i möjligaste mån bör utformas så att sovrum vänds bort från närmaste busshållplats.

En privatperson anser att bullutredningen exkluderar den kumulativa påverkan från de planerade 400 bostäderna på Brommadepån.

En privatperson bedömer att grönområdet skyddar Tranebergsvägen mot buller från Drottningholmsvägen. Att exploatera marken riskerar att öka buller i närliggande kvarter, då den avskärmande vegetationen skulle försvinna.

En privatperson är frågande till när på dygnet som bullermätningarna är gjorda och under vilken period, då trafikmängden varierar kraftigt under dygnet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om att säkerställa riktvärdena för buller i ett scenario där Brommadepån inte byggs som planerat. Kontoret bedömer dock att planerna för omvandlingen har kommit långt. Tunnelbanans trafik har redan flyttats från Brommadepån till Ulvsundadepån, och Region Stockholm har påbörjat rivning av befintlig bebyggelse inom spårområdet. På Brommadepån kommer endast en ny depåbyggnad för Nockebybanan att finnas kvar. I samband med att denna uppförs kommer den spårkurva som i dag ger upphov till spårskrik att tas bort, vilket innebär att den bullerkälla som orsakar spårskrik inte längre kommer att finnas kvar.

Planbeskrivningen kommer att förtydligas avseende bullervärdena, så att det tydligt framgår att det är frifältsvärde som avses vid fasad.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten avseende bullernivåer i ett scenario inom Brommadepån där ny depåbyggnad uppförs innan övrig bebyggelse har uppförts. Kontoret avser att komplettera bullerutredningen med en redovisning av detta scenario.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkter om flygbullerkurva och avser att komplettera och förtydliga i både bullerutredningen och planbeskrivningen med detta.

Kartorna i bullerutredningen redovisar den högsta ljudnivån på samtliga våningsplan. Själva ljudutbredningen redovisas dock endast på 1,5 meters höjd. I detta fall, då trafikbullerförordningens riktvärden uppfylls för samtliga fasaddelar, bedömer kontoret att en tredimensionell redovisning inte tillför något ytterligare mervärde.

Stockholms stad tillämpar i regel inte Trafikverkets basprognoser i trafikbullerutredningar, eftersom de bedöms vara alltför

övergripande och därmed riskerar att ge missvisande resultat. Kontoret anser att bullerutredningen för detaljplanen kan baseras på samma underlag som tidigare. För Trafikverkets vägar används ett årligt uppräkningsstal, vilket kompletteras med beräknad trafikgenerering från tillkommande bebyggelse.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om buller kopplat till busshållplatsläget och kommer dels att se över hållplatsens placering, dels se över hur planlösningar kan anpassas så att sovrum inte vetter mot bullerkällan.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att en exploatering enligt planförslaget inte medför ökade bullernivåer för omkringliggande bebyggelse till följd av trafik från Drottningholmsvägen.

Bullerutredningen redovisar bland annat bullervärden uttryckta som ekvivalent nivå, vilket avser dygnsgenomsnittliga bullernivåer.

Risk

Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas hur befintliga flödesvägar påverkas av planförslaget, om översvänningsrisker föreligger och om åtgärder behöver vidtas. Bland annat ser länsstyrelsen risk för att garagets nedfart placeras i en befintlig flödesväg och det behöver säkerställas att skyfallsvatten inte riskerar att ledas ned i det underjordiska garaget.

Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas om planförslaget inte medför några nya eller förvärrade översvänningszoner med tanke på att förslaget medför en betydande ökning av dagvattenflödet för planerad situation i jämförelse med dagens markanvändning.

Länsstyrelsen noterar att delar av planområdet avrinner mot Ulvsundaplan där ett område med stor översvänningsrisk finns och dagens situation där får inte förvärras. Länsstyrelsen anser att det behöver redovisas vilken fördröjningsvolym som krävs för att säkerställa att det inte uppstår översvämning nedströms, utöver den volym som behövs för att uppfylla stadens åtgärdsnivå.

Bromma stadsdelsnämnd ser risk att sprängning riskerar att förändra avrinningen i området.

Storstockholms brandförsvaret (SSBF) avråder från en utrymningsstrategi med bärbara stegar, då uppställningsplats för dessa på eller i närheten av privatpersoners uteplats inte är lämpligt då träd, buskage, utemöbler och andra lösa föremål riskerar att blockera och begränsa åtkomligheten för stegutrustningen och därmed fördröja räddningsinsatser. Vidare utgör platsens höjdskillnader och trappsteg en svårighet att bära stegarna som är tunga och otympliga. SSBF anser att en utformning med Tr2-

trapphus ges en mer flexibilitet för markanvändningen runt omkring byggnaderna eftersom de inte behöver göras åtkomliga för stegar.

SSBF önskar att stadsbyggnadskontoret i det fortsatta planarbetet med detaljplanen utreder och redovisar sitt ställningstagande avseende riskbilden kopplad till Brommadepån, särskilt med avseende på hantering av brandfarliga och explosiva varor.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om risk för ändrade flödesvägar och avrinning. Kontoret avser att, inför granskningsskedet, studera konsekvenserna för de flödesvägar som förväntas skapas av planförslaget. Även garagets placering kommer att studeras mer ingående.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om översvämningsrisk och avser att fördjupa detta ytterligare inför granskning.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om Tr2-trapphus och avser att, inför granskning, se över bebyggelsens planlösning för att inkludera detta.

Stadsbyggnadskontoret bedömer inte att det föreligger risker för hantering av brandfarliga och explosiva varor för den nya Brommadepån. Kontoret planerar för ett nytt bostadsområde i nära anslutning till den nya depåbyggnaden.

Förorenad mark

Länsstyrelsen anser att hela planområdet behöver vara undersökt och föroreningar avgränsade innan planen kan antas. Länsstyrelsen bedömer att den grundvattenprovtagning som genomförts, med endast ett provrör, inte är tillräcklig för att bedöma föroreningarnas utbredning i grundvattnet. Detta gäller särskilt med hänsyn till de höga halterna av PAH som har påvisats i grundvattnet. Utifrån resultatet behöver eventuella åtgärder redovisas för att säkerställa att den planerade markanvändning inte innebär en risk för människors hälsa.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om grundvattenprovtagning och avser att se över denna ytterligare inför granskning.

Elektromagnetiska fält

Ellevio ser ett behov av att justera utbredningen av detaljplanens E-område genom att förskjuta det längre västerut. Ellevio bedömer att ett avstånd till bostadshuset i öster på minst 12 meter krävs,

förutsatt att Ellevio kan placera kortsidan av nätstationen mot gata för att minimera buller från ventilationsmynningen.

Ellevio rekommenderar att inte förse E-områden med begränsade planbestämmelser såsom prickmark. Detta då det minskar möjligheten till framtida anpassningar eller förändringar vid behov, exempelvis för att kunna etablera reservkraft.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret kommer att se över E-områdets omfattning inför granskning och har inlett en dialog med Ellevio om detta. Kontoret kommer att reglera hur stor byggrätt för en tillkommande transformatorstation på platsen, och eventuell prickmark kan då fortsatt vara aktuell. Lokalisering och utformning av E-området behöver ta hänsyn till Ellevios elförsörjningsansvar och driftbehov samtidigt som andra närliggande intressen, bland annat de större lönnarna väster om den planerade transformatorstationen, beaktas.

Miljö- och klimataspekter

Miljökvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen behöver kompletteras avseende hur den planerade dagvattenhanteringen ska utformas för att inte riskera spridning av föroreningar i mark eller grundvatten. Länsstyrelsen instämmer i stadens bedömning att planförslaget inte påverkar möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för vatten, under förutsättning att dagvattenhanteringen kan anläggas i enlighet med planbeskrivningen och får avsedd effekt.

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten anser att det tydligare behöver redovisas vilken recipient dagvatten kommer att ledas till efter rening i planerade dagvattenanläggningar och hur detta påverkar möjligheten att uppfylla miljökvalitetsnormer för vatten i recipienten. I dagvattenutredningen anges att dagvatten renas ytterligare i ett dike utanför planområdet, men det framgår inte vart vattnet från diket leds vidare.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och Ulvsunda Villaägareförening bedömer att planförslaget påverkar de hydrologiska förhållandena och därmed öka föroreningsbelastningen, eftersom andelen hårdgjorda ytor ökar när tidigare oexploaterad mark bebyggs.

En privatperson anser att det är rättsligt tveksamt att förlita sig på kompensation inom andra delar av avrinningsområdet utan lokal lösning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret avser att tydligare utreda föroreningar i mark och grundvatten samt komplettera planbeskrivningen med detta.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om dagvattenhanteringen och avser att förtydliga planbeskrivningen med detta.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkterna om att föroreningsbelastningen skulle öka till följd av planförslaget. Med den föreslagna dagvattenlösningen förväntas samtliga föroreningshalter efter exploatering understiga nuvarande halter. De totala föroreningsmängderna kommer dock fortfarande att överstiga befintliga nivåer, med undantag för fosfor, bly och PBDE 209, där en minskning förväntas. Mot bakgrund av det stora tillrinningsområdet bedöms de ökade mängderna som följer av exploateringen inte utgöra något avgörande hinder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna uppnås, förutsatt att samtliga krav inom planområdet efterlevs.

Miljökvalitetsnormer för luft

En privatperson bedömer att den befintliga grönskan bidrar till att begränsa halterna av luftburna partiklar genom att träd fångar upp föroreningar. Om dessa träd tas bort och ersätts av hårdgjorda ytor eller byggnadsvolymer kan detta medföra en försämring av det lokala mikroklimatet, bland annat i form av ökade bullerreflexer och försämrade förutsättningar för luftkvalitet. En sådan förändring kan ske även om gällande miljökvalitetsnormer fortsatt bedöms kunna innehållas.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om grönskans betydelse för luftkvalitetsnormerna, men bedömer att planförslagets genomförande inte medför en försämring som gör att luftkvaliteten inte längre kan anses god.

Social hållbarhet

Barnrättsperspektivet

Trafikkontoret och ett par privatpersoner anser att det är viktigt att det i framtiden finns goda möjligheter för barn att passera genom området, då det är en väl använd passage till bland annat Alviksskolan samt bollplaner i närområdet.

Bromma stadsdelsnämnd oroas över hur sprängningar och avspärningar under byggskedet kommer att påverka Alviksskolans

tillgång till naturområdet negativt, men även på sikt då områdeskaraktären riskerar att förändras. Nämnden anser att det är viktigt att säkra Alviksskolans fortsatta tillgång till naturområdet och förtydliga gränser gentemot den nya fastigheten.

Naturskyddsföreningen, BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening, Alviksskolans föräldraförening och flera privatpersoner bedömer att Alviksskolan använder Myrberget som en viktig del av sin undervisning och därmed har skogsområdet mycket höga pedagogiska och sociala värden. De lyfter fram hur grönområden är viktiga för barns utveckling. De hänvisar även till att det inte är möjligt att ta sig till någon liknande skogsmiljö i närheten.

Naturskyddsföreningen, Alviksskolans föräldraförening, Alviksskolans idrottslärare och flera privatpersoner betonar att Alviksskolan är en av Stockholms certifierade PEP-skolor, vilket innebär att det är en skola som aktivt ser till att elever är ute och rör sig i barnens närmiljö. I detta fall fyller Myrberget en viktig funktion för skolan, både för elevernas fysiska och psykiska hälsa.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och Ulvsunda Villaägareförening bedömer att bebyggelsens närhet till Alviksskolan kommer att hindra skolbarnen till spontanlek i naturmiljön.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och flera privatpersoner anser att förslaget med en garageutfart direkt mot befintlig trottoar skulle försämra trafiksäkerheten avsevärt för oskyddade trafikanter, exempelvis barn som går till och från skolan. Detta i synnerhet då den frekvent använda skolvägen genom skogsområdet, skulle försvinna vid byggnation. De menar att risken för trafikolyckor skulle öka markant, med en sådan lösning.

Alviksskolans föräldraförening och flera privatpersoner hänvisar till att Myrberget utgör en plats för skugga och svalka för Alviksskolans elever, vars skolgård till stor del består av hårdgjorda ytor. Under sommaren alstras värmen på skolgården och det blir höga temperaturer för barnen att vistas i, då fyller det intilliggande naturområdet en viktig funktion.

Alviksskolans idrottslärare och flera privatpersoner anser att Myrberget är en viktig del i skolans undervisning inom idrott och hälsa för samtliga årskurser, bland annat för skogsorientering. Att naturområdet skulle försvinna hade avsevärt försvårat skolans arbete med kursplanens mål.

Bevara Bromma Grönt, Alviksskolans föräldraförening och flera privatpersoner hänvisar till artikel 3 i barnkonventionen, som också utgör svensk lag, om att alla beslut som rör barn i första hand ska

beakta vad som bedöms vara barnets bästa. De anser att planförslaget strider mot konventionens artikel 3.

Bevara Bromma Grönt hänvisar till Stockholms stads budget för 2026 som betonar att alla barn ska ha möjlighet att upptäcka natur omkring sig och ha tillgång till en hälsosam miljö samt att stadens skolgårdar behöver bli grönare och mer klimatanpassade. Föreningen anser att planförslaget strider mot detta.

Flera privatpersoner lyfter fram att Alviksskolan innehåller klasser för barn med särskilda behov, såsom exempelvis hörselnedsättning. De bedömer att planförslaget behöver ta hänsyn till detta.

En privatperson anser att den borttagna gångvägen genom naturområdet innebär att den enda alternativa vägen för barn som kommer från Ulvsundasidan tas bort. Personen anser att en analys över barnens skolvägar till och från Alviksskolan behöver tas fram.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkterna som framförts att Myrberget kommer att försvinna till följd av planförslaget.

Planområdet är begränsat i sin omfattning för att bevara en så stor del av grönområdet som möjligt. Naturområdet kommer således fortsatt att kunna användas för naturlek, friluftsliv och rekreation av både allmänhet och Alviksskolan efter byggnation. Kontoret har inlett en dialog med skolan för att få ökad förståelse för hur Myrberget används och vilka ytor som är viktigast att bevara.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om placeringen av garagets in- och utfart och avser att se över denna inför granskning av detaljplanen.

Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen att barnets bästa, i enlighet med barnkonventionens artikel 3, ska beaktas i beslut som rör barn. En integrerad barnkonsekvensanalys kommer att tas fram inför granskning och kontoret avser att föra en dialog med Alviksskolan om hur skolans elever fortsatt kan använda naturområdet för aktiviteter. Samtidigt anser kontoret att barnperspektivet är ett av flera intressen som ska beaktas i planarbetet och bedömer att planförslaget inte innebär att barnets bästa åsidosätts, utan att en avvägning görs mellan barns intressen och andra allmänna intressen enligt plan- och bygglagen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att planförslaget fortsatt möjliggör vistelse i naturen för barn. Vad gäller utformningen av Alviksskolans skolgård omfattas denna inte av detaljplanen, då skolgården är belägen på angränsande fastighet utanför planområdet.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om att Alviksskolan har klasser för elever med särskilda behov. Detta utgör ett viktigt

kunskapsunderlag till den integrerade barnkonsekvensbeskrivning som ska tas fram inför granskning.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om att en analys av barnens skolvägar i området saknas. Kontoret avser att inkludera detta i dialogen med Alviksskolan vid upprättandet av den integrerade barnkonsekvensanalysen.

Jämställdhet och trygghet

Naturskyddsföreningen ser risk att de sociala värdena riskerar att påverkas då bebyggelse i skogsområdets norra del sannolikt får till följd att den delen av Myrberget blir mycket mindre använd och attraktiv att vistas på. Föreningen ser en risk med att ny bebyggelse privatiserar delar av skogsmiljön och att de boende i huset kommer att ha synpunkter på hur elever vistas närmast husen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om risk för privatisering av naturmarken. Kontoret avser att i revideringen av planförslaget ta bort de privata uteplatserna mot naturområdet, vilket bedöms leda till minskad risk för annektering av allmän parkmark.

Olägenheter för privatpersoner och övriga intressenter

Byggskede

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan, Ulvsunda Villaägareförening och flera privatpersoner bedömer att det finns en överhängande risk för skador på omgivande bebyggelse under byggnationstiden, i synnerhet i samband med byggandet av garaget. Sprängningar som skadar andra fastigheten kan ses som en betydande olägenhet.

Flera privatpersoner anser att förslaget kommer att skapa störningar och buller för Alviksskolans verksamhet. De saknar beskrivning om detta i planhandlingarna.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

En detaljplan har inte juridiskt utrymme att reglera störningar under byggnation, men utföraren är skyldig att följa gällande regler och riktlinjer med hänsyn till påverkan på grannfastigheter vid genomförandet av byggnationen. Byggaktören ska i regel informera boende och övriga berörda inom området om vilka arbeten och skyddsåtgärder som planeras utföras och vem berörda kan vända sig med frågor inför, under och efter genomförande.

Övriga frågor

Trafikverket saknar en tydligare redovisning i planbeskrivningen om hur planområdet förhåller sig till riksintressen för den hinderbegränsade ytan för Bromma flygplats. Trafikverket saknar även information om Drottningholmsvägen i planbeskrivningen, vilket är ett utpekad riksintresse för kommunikationer.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att plankartan bör kompletteras med en planbestämmelse som möjliggör installation av solenergi på taken.

Bromma stadsdelsnämnd ser inte att de planerade bostäderna medför något krav på ny förskola, utan bedömer att planförslagets förskolebehov kan täckas av befintliga eller planerade förskolor i Alvik.

Bromma stadsdelsnämnd ser ett behov av att hitta rätt aktör för den planerade verksamhetslokalen, så att den inte riskerar att bli tomställd eller sluten och därmed förlora sitt syfte om att bidra till ett levande och tryggt gaturum.

Lantmäterimyndigheten bedömer att det är otydligt hur passagen mellan Tranebergsvägen och naturmarken bakom den planerade bebyggelsen är avsedd att fungera. Om passagen är tänkt att vara tillgänglig för allmänheten och ett servitut avses bildas, saknas erforderligt planstöd i plankartan.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och Ulvsunda Villaägareförening anser att förslaget om att bebyggelsen ska inhysa en verksamhetslokal bryter mot områdets karaktär.

BRF Tegelsjö, BRF Grindstugan och Ulvsunda Villaägareförening anser att det hade varit värdefullt att redovisa en nollalternativanalys, det vill säga en analys av konsekvenserna om projektet inte genomförs.

Hyresgästföreningen anser att det vore positivt för hyresgästerna om det finns tillgång till en lokal/mötesplats för att skapa en gemenskap i kvarteret, att kunna träffas i och organisera sig.

Bromma pensionärsråd efterlyser generellt träfflokaler för boende i alla bostadshus och anser att den föreslagna lokalen skulle kunna passa för ett sådant ändamål.

En privatperson ser en risk med att verksamhetslokalen inte blir så populär.

En privatperson anser att det saknas analys hur bebyggelsen påverkar infrastruktur i form av vägar, kollektivtrafik, Va-system, elförsörjning och dagvatten. Det saknas även kalkyl över drift- och investeringskostnader för staden.

En privatperson saknar alternativa utredningar om möjlig konvertering av tomma kontorslokaler till bostäder eller en analys av andra möjliga lägen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna om en tydligare redovisning av angelägna riksintressen och avser att förtydliga detta i planbeskrivningen inför granskning.

Stadsbyggnadskontoret har inte för avsikt att i detaljplanen ställa krav på solcellsanläggningar, men ser positivt på att sådan teknik används. Det aktuella planförslaget möjliggör installation av solceller och innehåller inga bestämmelser som hindrar det. Det är upp till byggaktören att, i bygglovsskedet, avgöra om solceller ska installeras eller inte.

Det åligger kommande fastighetsägare att finna rätt aktör till verksamhetslokalen. Detaljplanen kan inte styra vad för verksamhet det blir i lokalen. Planens regleringar för lokalytan är flexibla för att kunna tillåta olika sorters verksamhetsaktörer.

Stadsbyggnadskontoret kommer att se över passagen mellan byggnaderna och ta ställning till om allmänhetens tillgång ska säkras genom detaljplanen eller inte.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkten om att en verksamhetslokal skulle vara negativt för området, utan bedömer att en lokal i detta läge kan bidra till ökad service i närområdet och ett mer levande stadsliv.

Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om behovet av en nollalternativanalys. Mot bakgrund av kontorets beslut om att planförslaget inte bedöms medföra en betydande miljöpåverkan, bedömer kontoret att en sådan analys inte anses vara nödvändig.

Stadsbyggnadskontoret noterar önskemål om fritidslokal eller träfflokal för de boende. Frågan om att uppföra en sådan lokal avgörs dock i slutändan av byggaktören. Inom föreslagen markanvändning kan lokaler för boende uppföras, men detta regleras inte som ett bindande krav i plankartan.

Stadsbyggnadskontoret delar inte synpunkten om att det saknas analyser för planförslagets påverkan på teknisk infrastruktur. Detta finns beskrivet i planbeskrivningen. Vad gäller investeringskostnader för staden, redovisas detta i det markanvisningsbeslut som exploateringsnämnden fattade i samband med planstart. Då bedömdes att exploateringen ger ett överskott till staden.

Staden har ett ambitiöst bostadsmål om 140 000 nya bostäder till år 2035. För att uppnå det målet behöver alla delar av staden kunna

utvecklas med nya bostäder. Den aktuella platsen är utpekad i stadens översiktsplan som lämplig för ny bostadsbebyggelse.

Remissinstanser utan synpunkter

Följande remissinstanser har lämnat synpunkter utan erinran:

- Exploateringskontoret

Sammanvägt ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret är positiv till planförslaget, som bedöms utgöra ett viktigt bidrag till att uppfylla Stockholms bostadsmål i ett kollektivtrafiknära läge samt är i linje med översiktsplanen och dess utbyggnadsstrategi. Bostäderna avses upplåtas med hyresrätter, vilket bidrar till en jämnare fördelning mellan hyresrätt och bostadsrätt/äganderätter i stadsdelen. Planförslaget möjliggör sex stycken lägenheter i gruppbostad enligt LSS och/eller SoL, vilket svarar mot ett identifierat behov i stadens boendeplan. Planförslaget möjliggör en kommersiell lokal i en del av bottenvåningen som bedöms öka tillgången till service och skapar en ny mötesplats i området. Byggnadernas placering och utformning bidrar till en varierad och upplevelserik stadsmiljö som stärker gaturummet, där den enhetliga gestaltningen med hög arkitektonisk kvalitet knyter an till den omgivande smalhusbebyggelsen. Sammantaget bedöms planförslaget bidra till en långsiktigt värdeskapande stadsutveckling.

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan bland annat behovet av nya bostäder och bevarandet av naturmark kunnat identifieras. För att bättre anpassa bebyggelsen till rådande natur- och terrängförhållanden föreslås att bebyggelsen utformas med suterränglösningar, samtidigt som privata uteplatser mot naturmarken utgår. Förändringarna innebär att en mindre del av naturmarken tas i anspråk, att fler värdefulla tallar kan bevaras och att behovet av bergschakt minskar. Kvartersmarkens omfattning reduceras, vilket minskar intrånget i allmän parkmark. Förändringarna bedöms som positiva ur ett barnperspektiv, då parkområdet nyttjas av Alviksskolans elever. En integrerad barnkonsekvensanalys kommer att tas fram inför granskningen av detaljplanen. Inom ramen för denna kommer kontoret att föra dialog med Alviksskolan för att klarlägga hur skolans verksamhet använder naturområdet och vilka ytor som är särskilt viktiga att bevara.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att föreslagna förändringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Karin Norlander
Enhetschef

Adam Hörnedal
Stadsplanerare